

ΣΤΕ 3261/2010 [Νόμιμη τοποθέτηση βυθιζόμενου κάδου απορριμμάτων στην Πλατεία Κολωνακίου]

Περίληψη

-Σύστημα προσωρινής αποθήκευσης απορριμμάτων, που δεν συνιστά, ούτε «μεταφόρτωση» ούτε «μηχανική διαλογή» απορριμμάτων, δεν εμπίπτει, λόγω και της μικρής του κλίμακας, στους ορισμούς των διατάξεων για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

-Το επίμαχο έργο εμπίπτει, λόγω του σκοπού που εξυπηρετεί, δηλαδή την αποτροπή σωρεύσεως χύδην απορριμμάτων στο πεζοδρόμιο της πλατείας Κολωνακίου, στις επιτρεπόμενες από το ΓΟΚ κατασκευές σε κοινοχρήστους χώρους «για τον εξοπλισμό τους». Για τις κατασκευές αυτές δεν απαιτείται η λήψη οικοδομικής αδείας.

-Η πράξη με την οποία εγκρίθηκε η τοποθέτηση συστήματος βυθιζόμενου κάδου στην πλατεία είναι αιτιολογημένη, εφ' όσον προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η εγκατάσταση των επίμαχων συστημάτων εντάσσεται σε πιλοτικό πρόγραμμα, ότι ελαχιστοποιούνται, κατά την εκτίμηση του Δήμου, οι οχλήσεις και ότι αποκαθίσταται η αισθητική εικόνα βεβαρημένων περιοχών της πρωτεύουσας. Εξ άλλου, δεν προβλέπεται από διατάξεις της νομοθεσίας η υποχρεωτική διαβούλευση με κατοίκους της περιοχής πριν από την λήψη απόφασης για την εγκατάσταση συστημάτων μηχανικής αποκομιδής απορριμμάτων.

Εισηγητής: Αθ. Ράντος

Δικηγόροι: Γ. Μεντής, Σ. Ματαράση-Καλλιαγκοπούλου

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ'αριθ. 3259/4-10-2005 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) Αθηναίων, κατά το μέρος της με το οποίο εγκρίθηκε η τοποθέτηση συστήματος βυθιζόμενου κάδου προσωρινής αποθηκεύσεως αστικών απορριμμάτων και υλικών προς ανακύκλωση στην πλατεία Φιλικής Εταιρείας (Πλ. Κολωνακίου), επί της οδού Καψάλη των Αθηνών.
3. Επειδή, οι λοιποί αιτούντες, φερόμενοι, κατά τα προσκομισθέντα από αυτούς στοιχεία, ως κατοικούντες πλησίον της περιοχής εγκαταστάσεως του επιμάχου συστήματος, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινομένη αίτηση, προβάλλοντας ότι με την εγκατάσταση αυτή επαπειλείται υποβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος της περιοχής. Ομοδικούν δε παραδεκτώς εφ' όσον προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, στηριζόμενους στην αυτή νομική και

- πραγματική βάση.
4. Επειδή, με την προσβαλλομένη πράξη ρυθμίζεται ζήτημα αναγόμενο στην διαχείριση απορριμμάτων, δηλαδή ζήτημα διεπόμενο από την νομοθεσία περί αστικών απορριμμάτων, που είναι εντεταγμένη στην εν γένει νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος. Αρμοδίως, συνεπώς, κατ' άρθρο 5 παρ. 1 περ. α του π. δ/τος 361/2001 (Α' 244), εισάγεται η υπόθεση ενώπιον του παρόντος σχηματισμού.
 5. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στο βορειοανατολικό άκρο της Πλ. Φιλικής Εταιρείας (Κολωνακίου) των Αθηνών, στην συμβολή των οδών Καψάλη και Νεοφ. Βάμβα, έναντι του Βρετανικού Συμβουλίου, είχε τοποθετηθεί υπέργεια κιβωτάμαξα (container), χωρητικότητας 12 m³, για την προσωρινή αποθήκευση των αστικών απορριμμάτων της περιοχής. Ο Δήμος Αθηναίων, προκειμένου να βελτιώσει, κατά την αντίληψή του, τις συνθήκες προσωρινής αποθηκείσεως των εν λόγω απορριμμάτων από πλευράς υγιεινής και αισθητικής, αποφάσισε την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος μηχανικής αποκομιδής των απορριμμάτων, με υπογειοποίηση του συστήματος προσωρινής αποθηκείσεως, σε δύο περιοχές της πόλεως και, συγκεκριμένα, στην περιοχή Κολωνακίου και στην περιοχή Κολωνού. Με την προσβαλλομένη απόφαση του Δ. Σ. Αθηναίων εγκρίθηκε η τοποθέτηση των συστημάτων αυτών στις εν λόγω δύο περιοχές.
 6. Επειδή, προβάλλεται, ως λόγος ακυρώσεως, ότι, κατά παράβαση της κατοχυρούμενης από το άρθρο 24 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος αρχής του βιώσιμου αστικού περιβάλλοντος, δημιουργείται, σε κεντρική περιοχή των Αθηνών, μόνιμη εστία μόλυνσεως και δυσωδίας, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια υγεία. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, με την προσβαλλομένη πράξη προβλέπεται η δημιουργία πιλοτικού συστήματος οργανωμένης υπόγειας διαχείρισεως αστικών απορριμμάτων σε μικρή κλίμακα, στο πλαίσιο σχεδιασμού που αφορά περισσότερες περιοχές της πρωτεύουσας, και μάλιστα σε αντικατάσταση ομοειδούς υπέργειας πρόχειρης εγκαταστάσεως, με τα δεδομένα δε αυτά όχι μόνον δεν παραβλάπτεται αλλά, κατά την αντίληψη του Δήμου, η οποία στηρίζεται στα στοιχεία του φακέλου, προάγεται το βιώσιμο αστικό περιβάλλον.
 7. Επειδή, προβάλλεται, ως λόγος ακυρώσεως, ότι με την κατασκευή του έργου αλλοιώνεται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας της πλατείας Φιλικής Εταιρείας, αφού καταλαμβάνεται τμήμα αυτής, αφαιρούμενο από την κοινή χρήση. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι το έργο, που, μάλιστα, αντικαθιστά αντίστοιχη υπέργεια εγκατάσταση, καταλαμβάνει μικρό τμήμα υπογείου χώρου, μετά δε την ολοκλήρωσή του η σχετική επιφάνεια θα ανακτήσει, κατά τα στοιχεία του φακέλου, την μορφή πεζοδρομίου, την οποία έφερε και προηγουμένως, με τον τρόπο δε αυτόν κατ' ουδέν αναιρείται η κοινοχρησία του χώρου.

8. Επειδή, κατά τις παραγράφους 1α, 2 και 3 του άρθρου 4 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 (Α' 91), για την πραγματοποίηση νέων ή την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό υφισταμένων δημοσίων ή ιδιωτικών έργων ή δραστηριοτήτων απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος, μετά από υποβολή, για τα έργα της πρώτης (Α) κατηγορίας του προηγούμενου άρθρου 3 παρ. 1 και 2 του αυτού ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, δηλαδή τα έργα που είναι πιθανόν να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή μετά την υποβολή, για τα έργα της δεύτερης (Β) κατηγορίας του αυτού άρθρου, περιβαλλοντικής εκθέσεως ή προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτιμήσεως. Στην ως άνω πρώτη (Α') κατηγορία, υποκατηγορία 2η, έργων και δραστηριοτήτων του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, και, ειδικότερα, στην ομάδα 4η (Συστήματα υποδομών) του άρθρου 3 της κατ' εξουσιοδότηση του εν λόγω νόμου εκδοθείσης κοινής υπουργικής αποφάσεως (κ.υ.α.) αριθ. Η.Π.15393/2332/5-8-2002 (Β' 1022) υπάγονται, μεταξύ άλλων, (α/α 5 του πίνακα 4 του παραρτήματος 1 του άρθρου 5 της ως άνω κ.υ.α.), οι «μεμονωμένες εγκαταστάσεις μεταφόρτωσης καθώς και μεμονωμένες εγκαταστάσεις μηχανικής διαλογής στερεών αποβλήτων» άνω των 30.000 ι.π. ενώ οι κάτω του ορίου αυτού αντίστοιχες εγκαταστάσεις υπάγονται στην δεύτερη (Β') κατηγορία, υποκατηγορία 3η. Εξ άλλου, «μεταφόρτωση», κατά το άρθρο 2 της κ.υ.α. ΗΠ 50910/2727/16-12-2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων ...» (Β' 1909), συνιστούν «οι εργασίες μετακίνησης των αποβλήτων από τα μέσα ή χώρους συλλογής σε άλλα μέσα μεταφοράς με ενδεχόμενη συμπίεση τους ...», ενώ ο μη ευθέως παρεχόμενος από την ανωτέρω κ.υ.α. ορισμός της «μηχανικής διαλογής» περιλαμβάνει, κατά την έννοια των διατάξεων της κ.υ.α. αυτής, την μηχανική επεξεργασία των στερεών αποβλήτων, που αποσκοπεί στον περιορισμό του όγκου τους και επιτυγχάνει την ανάκτηση ανακυκλώσιμων υλικών.
9. Επειδή, προβάλλεται, ως λόγος ακυρώσεως, ότι, κατά παράβαση των ορισμών του ν. 1650/1986 και της κ.υ.α. 15393/2332/5-8-2002 επιχειρείται με την προσβαλλομένη πράξη η εκτέλεση έργου εμπύπτοντος στους ορισμούς των διατάξεων αυτών, χωρίς να έχει προηγηθεί η κατά τις εν λόγω διατάξεις περιβαλλοντική του αδειοδότηση. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι το περιγραφέν στην σκέψη 6 επίμαχο σύστημα προσωρινής αποθηκεύσεως απορριμμάτων, που δεν συνιστά, καθ' εαυτό, ούτε «μεταφόρτωση» ούτε «μηχανική διαλογή» απορριμμάτων, υπό την εκτεθείσα στην προηγούμενη σκέψη έννοια, δεν εμπίπτει, λόγω και της μικρής του κλίμακας, στους ορισμούς των διατάξεων αυτών.
10. Επειδή, προβάλλεται ότι, κατά παράβαση των άρθρων 19 και 22 του ισχύοντος Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού (ν. 1577/1985, Α' 210), επιχειρείται η εκτέλεση επί κοινοχρήστου χώρου έργου, του οποίου δεν

προβλέπεται η κατασκευή από τις διατάξεις αυτές, ενώ, πάντως, δεν έχει ληφθεί οικοδομική άδεια για την εκτέλεση του έργου. Ανεξαρτήτως, όμως, εάν θα ήταν νόμιμη προϋπόθεση εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου η προηγούμενη λήψη της τυχόν απαιτούμενης οικοδομικής αδείας, ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένου ότι το επίμαχο έργο εμπίπτει, ως εκ του σκοπού τον οποίο εξυπηρετεί, δηλαδή την αποτροπή σωρεύσεως χύδην απορριμμάτων στο πεζοδρόμιο της πλατείας, στις επιτρεπόμενες από το άρθρο 19 παρ. 1 περ. β του ΓΟΚ και ενδεικτικώς αναφερόμενες στην διάταξη αυτή κατασκευές σε κοινοχρήστους χώρους «για τον εξοπλισμό τους», για τις κατασκευές δε αυτές δεν απαιτείται, κατά την υπ' αριθ. 52716/20-11-2001 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (Β' 1663), η λήψη οικοδομικής αδείας.

11. Επειδή, προβάλλεται, ως λόγος ακυρώσεως, ότι κατά παράβαση των ορισμών του ν. 3044/2002 (Α' 197), που απαγορεύουν, κατ' αρχήν, τροποποιήσεις σχεδίων πόλεων που συνεπάγονται μείωση της επιφανείας κοινοχρήστων χώρων, επιχειρείται, κατά τους αιτούντες, μείωση κοινοχρήστου χώρου χωρίς προηγούμενη τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί προεχόντως διότι το περιγραφέν στις σκέψεις 6 και 8 επίμαχο έργο δεν συνεπάγεται μείωση κοινοχρήστου χώρου.
12. Επειδή, προβάλλεται, ως λόγος ακυρώσεως, ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι αναιτιολόγητη και ότι ελήφθη χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με τους κατοίκους της περιοχής. Κατά τα εκτιθέμενα στην προσβαλλομένη απόφαση, «οι εν λόγω περιοχές επιλέχθηκαν ως σημεία τοποθέτησης των ως άνω συστημάτων, αφού ελήφθησαν υπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες των περιοχών της πόλης (εμπορική ζώνη και ζώνη κατοικίας με αντίθετη σύνθεση πληθυσμού)». Επίσης, στην από 3-2-2004 τεχνική έκθεση του Τμήματος Μελετών και Προγραμματισμού της Διεύθυνσης Καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων εκτίθεται ότι «ο Δήμος Αθηναίων, προκειμένου να βελτιώσει τις συνθήκες της προσωρινής αποθήκευσης των αστικών απορριμμάτων, από πλευράς υγιεινής αλλά και αισθητικής, προτίθεται να υλοποιήσει πιλοτικό πρόγραμμα μηχανικής αποκομιδής που θα δώσει τη δυνατότητα να δοκιμαστούν νέα συστήματα προσωρινής αποθήκευσης των απορριμμάτων της πόλης ... (πρόκειται) να αποκτηθούν δύο διαφορετικά συστήματα προσωρινής αποθήκευσης ... που στη συνέχεια θα τοποθετηθούν σε επιλεγμένα σημεία για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για τη συμπεριφορά των συστημάτων και του κοινού. Συγκεκριμένα πρόκειται για συστήματα βυθιζόμενων κάδων και σταθερών συμπίεστων που θα τοποθετηθούν σε επιλεγμένες ευαίσθητες περιοχές (τουριστικού, αρχαιολογικού, εμπορικού ενδιαφέροντος) και θα αντικαταστήσουν τους υπέργειους εν σειρά τοποθετημένους κάδους, ελαχιστοποιώντας τις οχλήσεις που μπορεί αυτοί να προκαλούν με την εξάλειψη των δυσάρεστων οσμών και την αποκατάσταση της αισθητικής εικόνας της περιοχής». Με τα δεδομένα αυτά, η

προσβαλλομένη πράξη παρίσταται επαρκώς αιτιολογημένη, εφ' όσον προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι η εγκατάσταση των επίμαχων συστημάτων εντάσσεται σε πιλοτικό πρόγραμμα, ότι ελαχιστοποιούνται, κατά την εκτίμηση του Δήμου, οι οχλήσεις και ότι αποκαθίσταται η αισθητική εικόνα βεβαρημένων περιοχών της πρωτεύουσας. Εξ άλλου, δεν προβλέπεται από διατάξεις της νομοθεσίας η υποχρεωτική διαβούλευση με κατοίκους της περιοχής πριν από την λήψη αποφάσεως για την εγκατάσταση συστημάτων μηχανικής αποκομιδής απορριμμάτων. Συνεπώς, οι περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

13. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινομένη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.